

EDUKACJA SEKSUALNA

III. Niebinarność płci

Barbara Płytycz

Zakład Immunobiologii Ewolucyjnej

Instytut Zoologii i Badań Biomedycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego

Komisja PAU do Oceny Podręczników Szkolnych

barbara.plytycz@uj.edu.pl

Homo sapiens

XX wiek

BIPOTENCJALNA GONADA ZARODKOWA

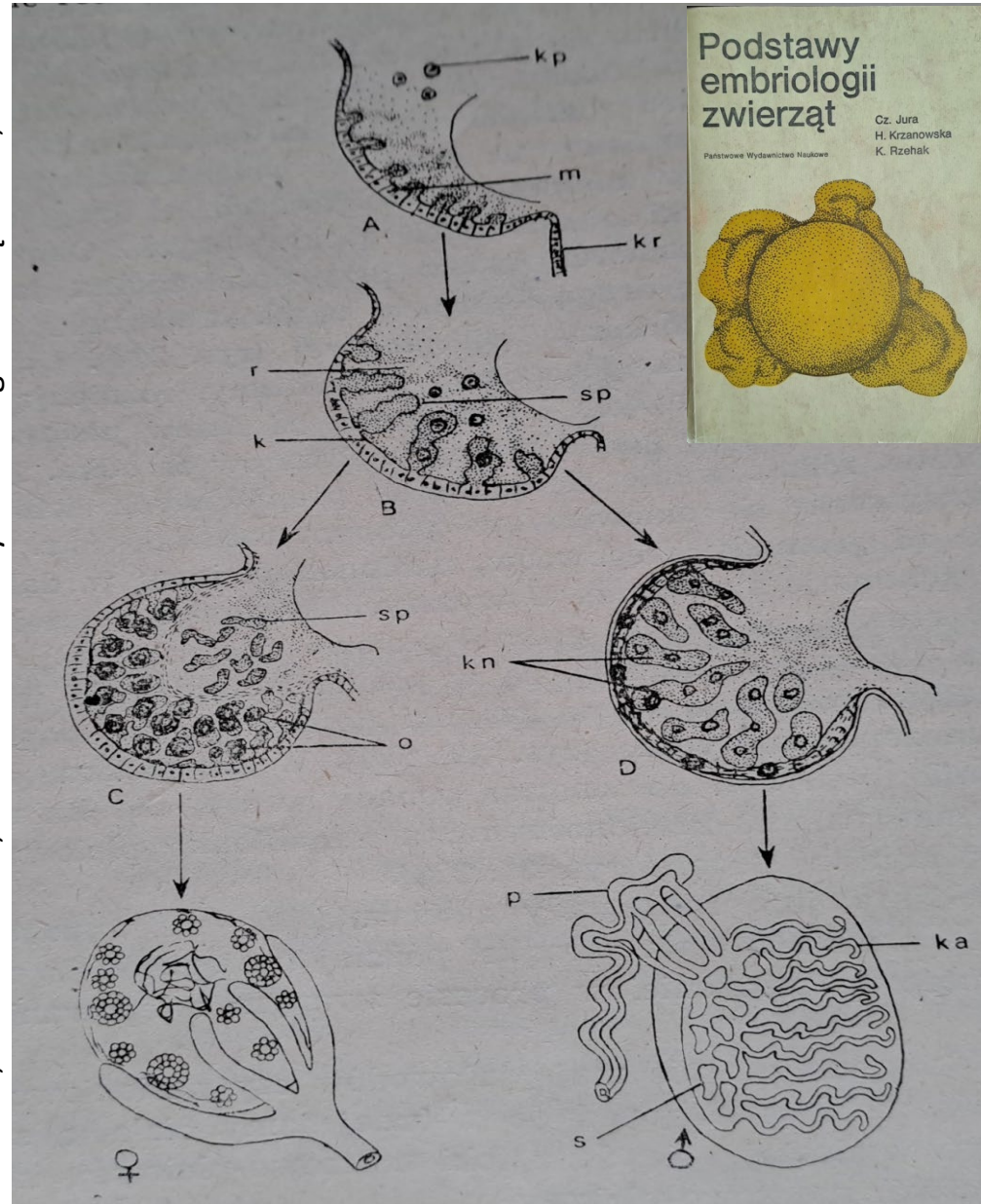
Kobieta **K**

Mężczyzna **M**

Komórka jajowa	plemnik	zygota	płeć
22+ X	22+ X	44+ XX	K
22+ X	22+ Y_{SRY}	44+ XY_{SRY}	M

Jura Cz., Krzanowska H., Rzehak K. Podstawy embriologii zwierząt. PWN, 1983

JAJNIK

JĄDRO

Homo sapiens

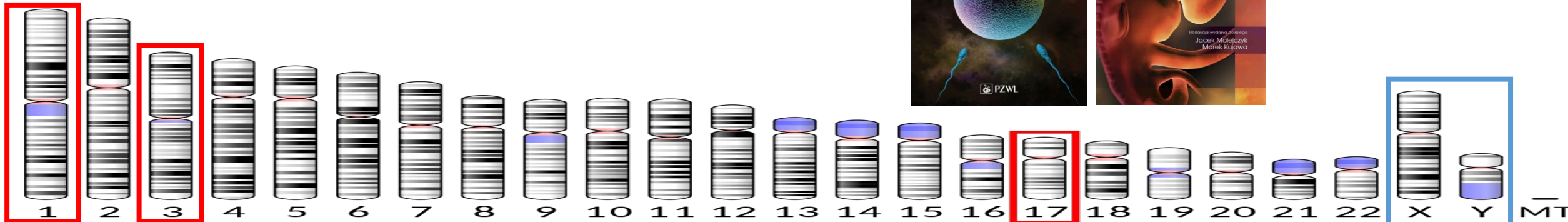
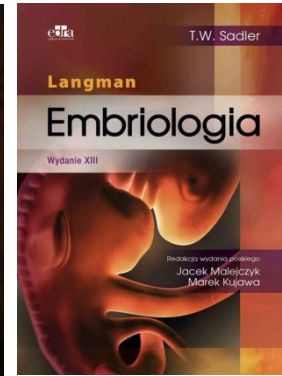
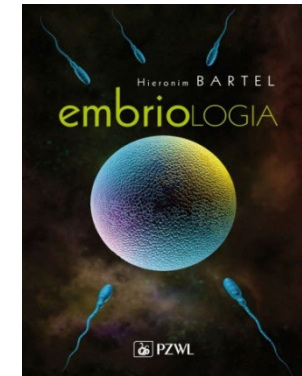
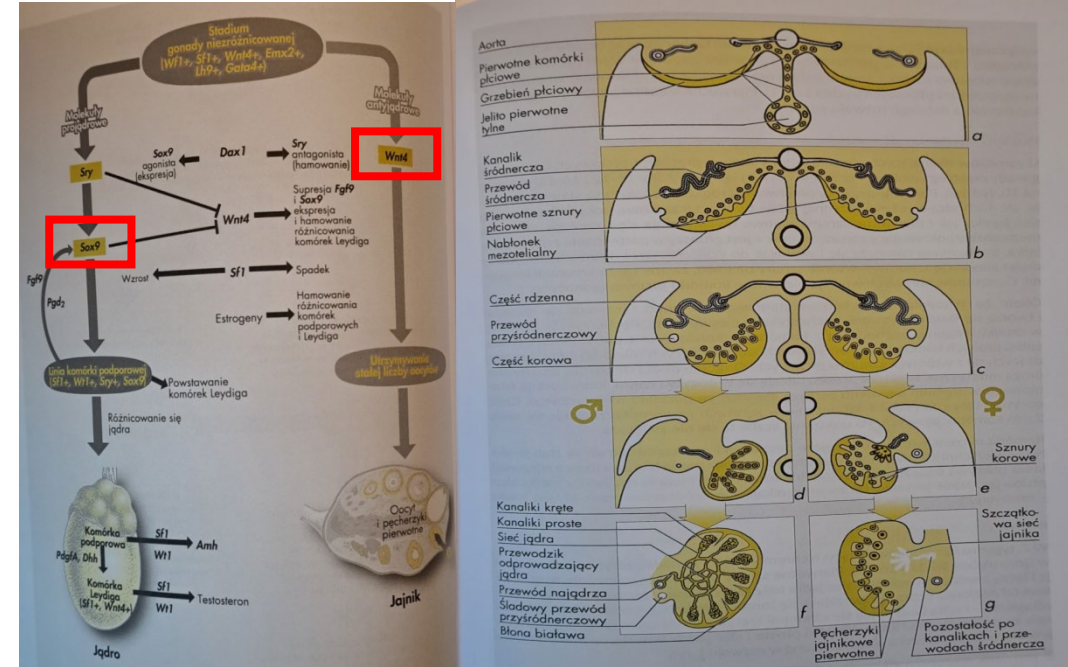
XXI wiek

BIPOTENCJALNA GONADA ZARODKOWA

Kobieta **K**

Mężczyzna **M**

WNT4

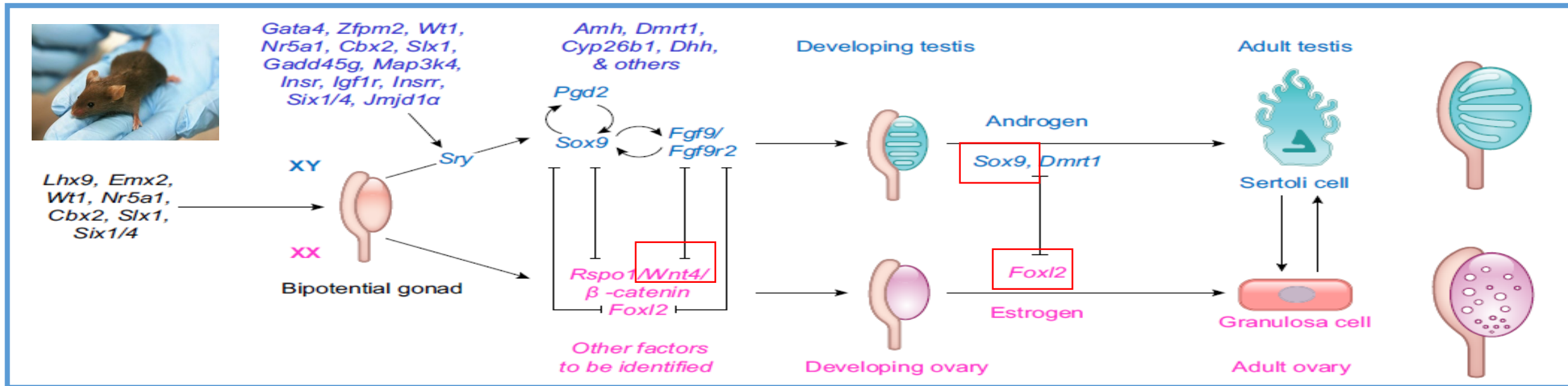
FOXL2

SOX-9

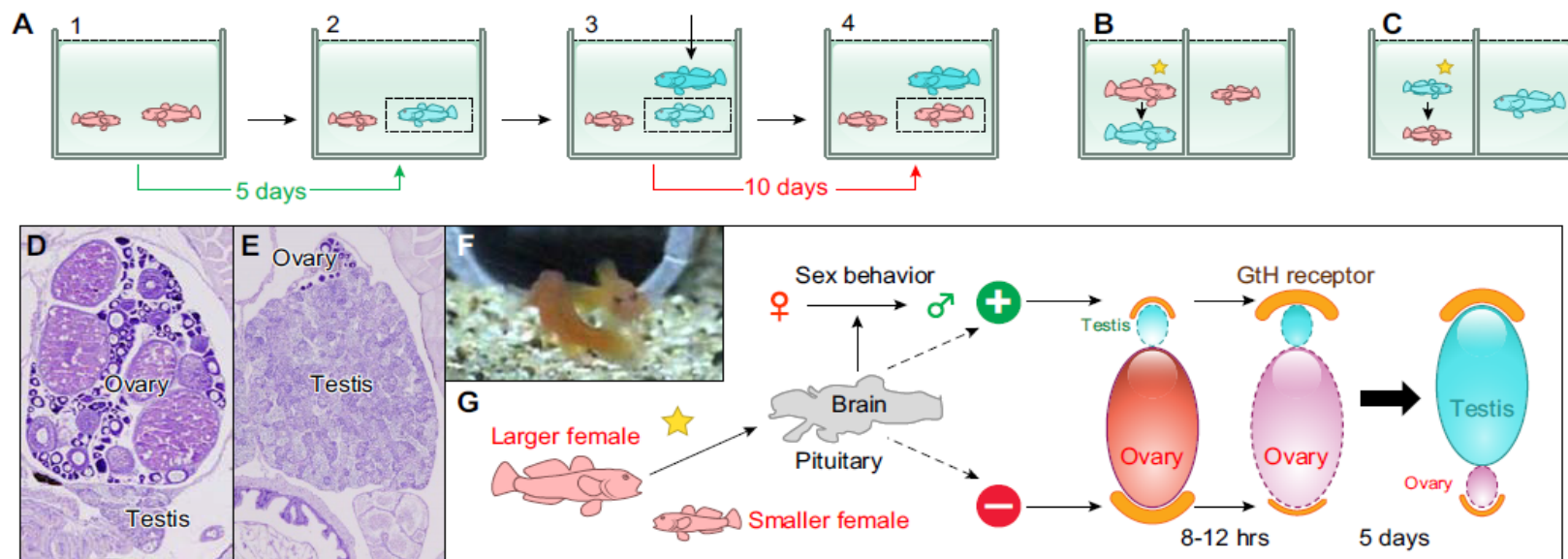
SRY

SEX DETERMINATION, GONADAL SEX DIFFERENTIATION, AND PLASTICITY IN VERTEBRATE SPECIES

NAGAHAMA ET AL., 2021, *Physiol Rev* 101: 1237–1308

Trimma okinawae hermaphrodites

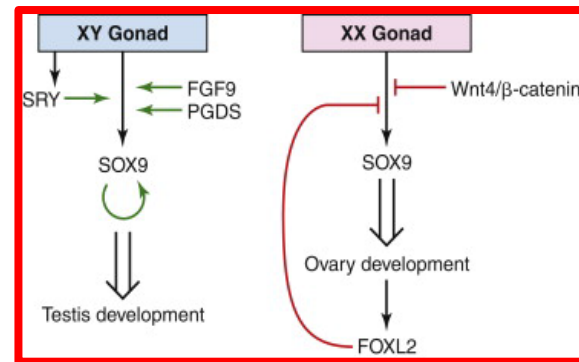

XXI wiek

doi: 10.1126/science.adk4669

(44XXXY) **GENY** (44X)
 44XX**SRY** 44XY

44XY **SRY**

bipotencjalna
gonada zarodkowa

44XX

CHROMOSOMY

HORMONY

jądra

ovo-testis

jajniki

GONADY

RECEPTORY
HORMONÓW

prącie
M

prącie ??? łechtaczka
X

srom
K

GENITALIA

tożsamość
płciowa

mężczyzna

interpłciowość
transmężczyzna transkobieta

kobieta

MÓZG

psychika

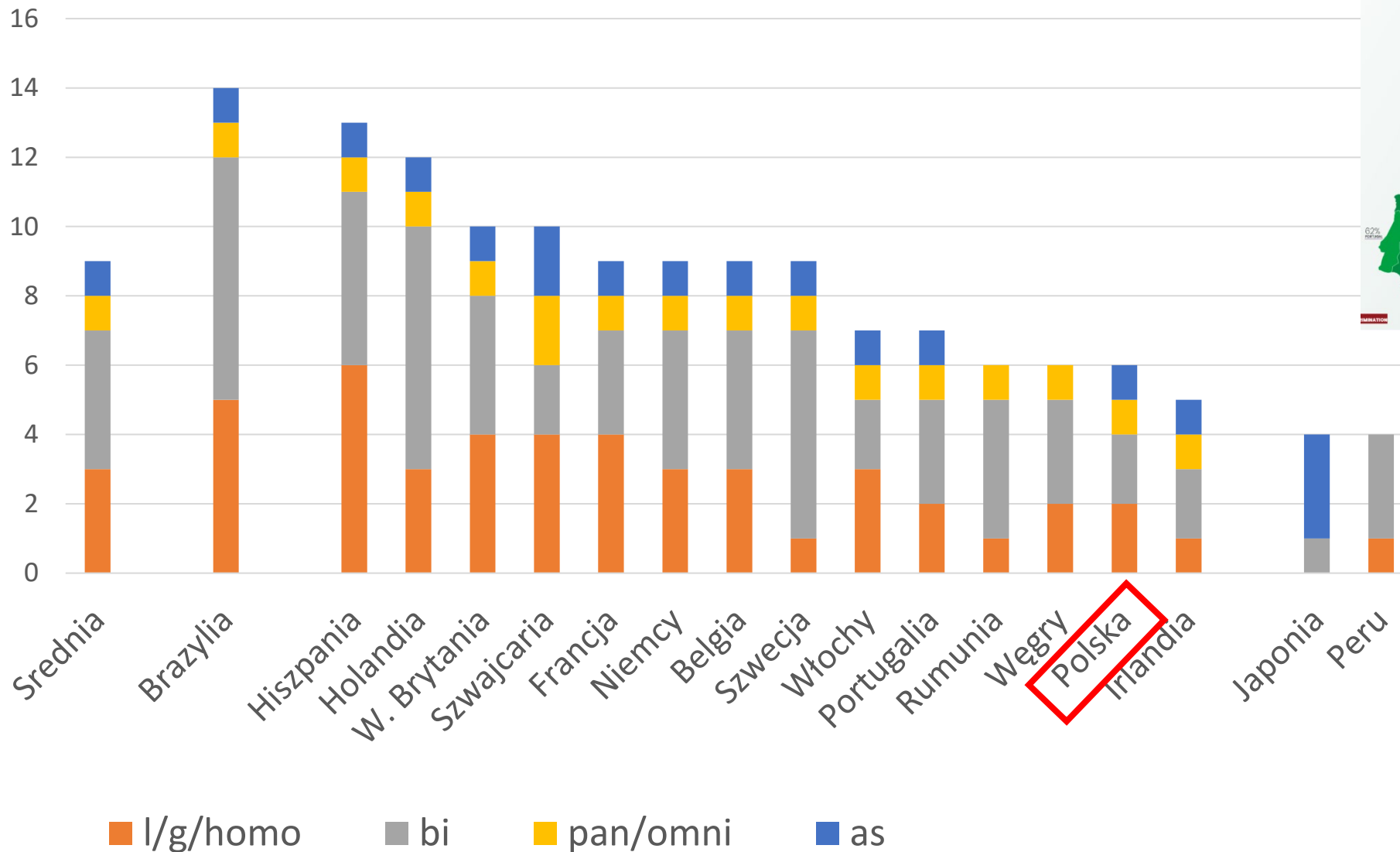
orientacja
seksualna

heteroseksualny

L G B T Q +

heteroseksualna

Procent osób nieheteroseksualnych LGBTQ+ 2023

ILGA2023 – ranking mierzący poziom równouprawnienia osób LGBTQ+ w KRAJACH EUROPY (10.06.2023)

Równość małżeńska

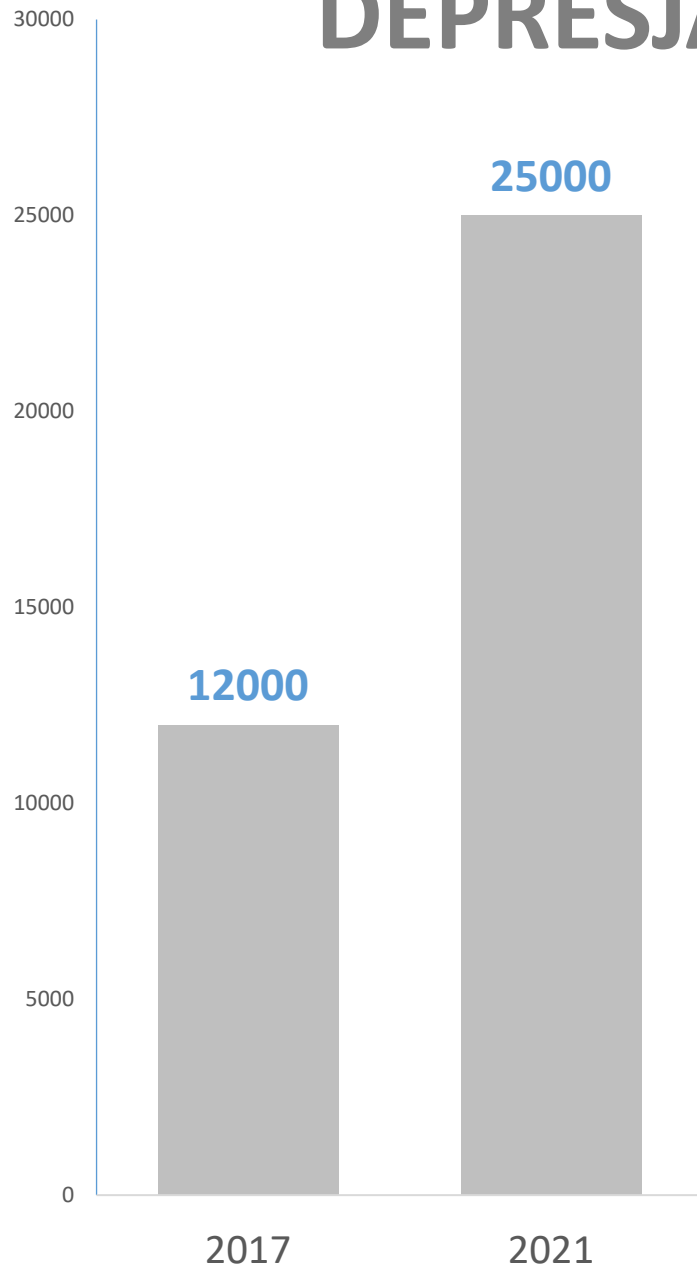
to pełne zrównanie praw par tej samej i różnej płci.

Oznacza to między innymi:

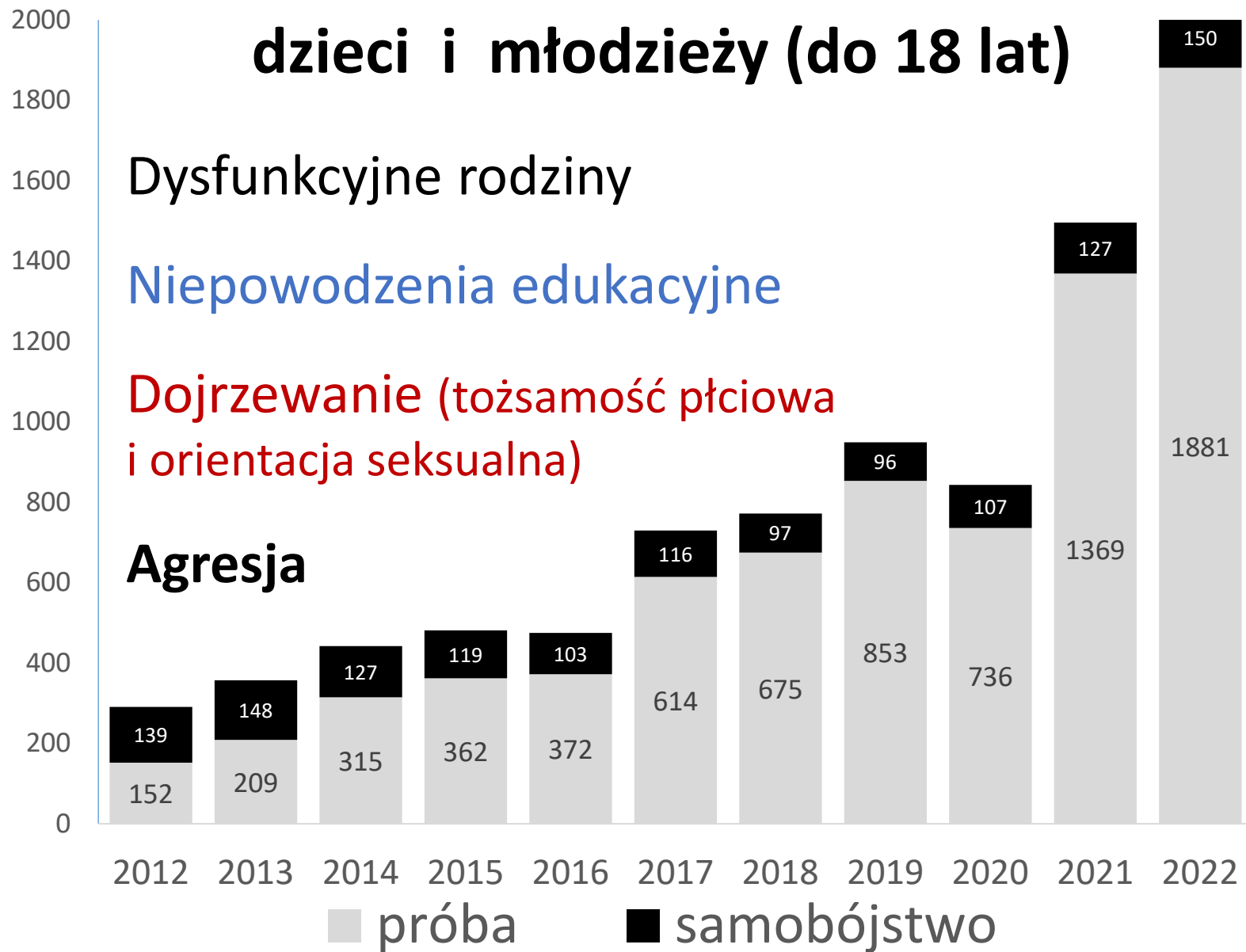
- ♥ Otrzymywanie informacji o stanie zdrowia nieprzytomnej żony / nieprzytomnego męża w szpitalu
- ♥ Prawo do pochówku zmarłego męża / zmarłej żony
- ♥ Wspólność majątkową i wspólne rozliczanie podatków
- ♥ Ustawowe dziedziczenie po mężu/żonie (bez płacenia podatku)
- ♥ Objęcie męża/żony ubezpieczeniem zdrowotnym
- ♥ Zasiłek dla osób opiekujących się ciężko chorym mężem / chorą żoną
- ♥ Prawo do adopcji
- ♥ Ceremonię w Urzędzie Stanu Cywilnego i nazwę „małżeństwo”

Zależnie od kraju, związki partnerskie przysługują niektóre z tych praw parom jedнопłciowym, odróżniając je od małżeństw osób różnej płci.

DEPRESJA

próby samobójcze i samobójstwa dzieci i młodzieży (do 18 lat)

Ranking poziomu równouprawnienia osób LGBT+ w krajach Europy (w %)

Źródło: Ilga rating <https://noizz.pl/lgbt/polska-homofobem-uc-trzeci-rok-z-rzedu-ladujemy-na-koncu-rankingu-ilga/qe3z5wt> [dostęp 12.05.2022].

nr	PAŃSTWO	%						
			¹⁶	Austria	48	³²	Gruzja	24
1	Malta	92	¹⁷	Chorwacja	45	³³	Litwa	23
2	Dania	74	¹⁸	Słowenia	42	³⁴	Łotwa	22
3	Belgia	72	¹⁹	Szwajcaria	42	³⁵	Mołdawia	21
4	Szwecja	68	²⁰	Bośnia i Hercegowina	38	³⁶	Lichtenstein	20
5	Luksemburg	68	²¹	Serbia	37	³⁷	Ukraina	19
6	Norwegia	68	²²	Estonia	36	³⁸	Bułgaria	18
7	Francja	64	²³	Kosowo	35	³⁹	Rumunia	18
8	Czarnogóra	63	²⁴	Słowacja	34	⁴⁰	San Marino	14
9	Islandia	63	²⁵	Andora	32	⁴¹	Monako	13
10	Finlandia	60	²⁶	Albania	32	⁴²	Polska	13
11	Holandia	56	²⁷	Cypr	31	⁴³	Białoruś	12
12	Niemcy	53	²⁸	Węgry	30	⁴⁴	Rosja	8
13	Irlandia	53	²⁹	Macedonia	27	⁴⁵	Armenia	8
14	Wielka Brytania	53	³⁰	Czechy	26	⁴⁶	Turcja	4
15	Grecja	52	³¹	Włochy	24	⁴⁷	Azerbejdżan	2

Z OSTATNIEJ CHWILI – 17 maja 2024.

Podczas ekumenicznego nabożeństwa z okazji Międzynarodowego Dnia przeciwko Homo-, Bi- i Transfobii (IDAHOBIT) w parafii Ewangelicko-Reformowanej w Warszawie pobłogosławiono pary jednopłciowe.

[WHO_BzgA_Standards_polnisch.pdf](#)

Małgorzata Szumowska,
Michał Englert

„Kobieta z ...”

*To czuła opowieść o walce o
siebie, ale też o pięknie
prawdziwej bliskości.*

**To boli, że prawo w moim
kraju jest okrutne dla
niewinnych ludzi.**